

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет психології

Кафедра загальної та клінічної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Психотехнології розвитку креативності»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Психологія»

Спеціальність 053 Психологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 29 серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Політика навчальної дисципліни
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Психотехнології розвитку креативності
Освітня програма	Психологія
Спеціальність	053 Психологія
Галузь знань	05 Соціальні і поведінкові науки
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Дисципліна за вибором
Курс / семестр	4 / 8
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/
2. Опис дисципліни	
Анотація до курсу	Навчальна дисципліна « Психотехнології розвитку креативності » присвячена вивченню основних засад курсу, в якому розкриваються засадничі положення психології творчості, її місце в житті особистості протягом онтогенезу, шляхи розвитку творчого мислення особистості, здатної мислити і творити в умовах викликів сучасного світу.
Мета та цілі курсу	<p>Мета навчальної дисципліни: дати систему знань про закономірності і механізм креативності; стійку систему наукових категорій і понять, з допомогою яких у психології описується багатогранність проявів творчості людини; сформувати у студентів досвід практичного застосування знань у повсякденному житті та в майбутній професійній діяльності.</p> <p>Цілі навчального курсу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомити студентів з класичними і сучасними підходами до трактування феномену творчості людини, з різними варіантами психологічної інтерпретації сутності, природи, механізмів, рушійних сил і суперечностей розвитку креативності. 2. Розкрити діалектику і феноменологію становлення особистості як культурно-історичного суб'єкта; дати студентам уявлення про складність і неоднозначність творчого розвитку людини. 3. Дати уявлення про психологічні особливості розвитку творчості і обдарованості, про стратегії виховання і навчання обдарованої дитини. 4. З'ясувати сутність категорій: «задатки» - «здібності» - «обдарованість» - «талант» - «геніальність».

	5. Розкрити психологічні чинники креативного процесу, як «надситуативної» активності. 6. Обґрунтувати психологічні особливості прояву творчості у різні вікові періоди життя особистості. 7. Розкрити основні методи активізації креативного мислення особистості.

3. Структура курсу

№ з/п	Тема	Творча робота на семінарському занятті	Завдання
1	<p>Змістовий модуль I. ТЕМА 1: Зміст та характеристика творчості. Механізм творчості Психологічні теорії творчості</p> <p>(семінар 1)</p> <p>ПЛАН</p> <p>1.Творчість. Зміст та основні характеристики.</p> <p>2. Механізм творчості.</p> <p>3.Психологічні теорії творчості.</p>	<p>Презентація творчої роботи:</p> <p>«Психологічний аналіз чинників реалізації творчого потенціалу особистості»(власний вибір)</p>	<p>1.Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2.Виписати основні складові структури творчості і означити їх змістову характеристику.</p> <p>3.Законспектувати:</p> <p>Фройд З. Поет і фантазування// https://poezia.org/ua/publications/458</p>
2	<p>ТЕМА 2: Психологічна характеристика творчого процесу. Несвідоме і творчість. (семінар 2)</p> <p style="text-align: center;">П Л А Н</p> <p>1. Творчий процес.</p> <p>2. Стадії творчого процесу.</p> <p>3. Творча уява.</p> <p>4. Фантазія у структурі творчого процесу.</p>	<p>Презентація творчої роботи:</p> <p>«Психологічний аналіз чинників реалізації творчого потенціалу особистості»(власний вибір)</p>	<p>1.Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2.Описати власний творчий процес (будь-який вид) і співвіднести із стадіями творчого процесу.</p> <p>3.Законспектувати: Франко І. Із секретів поетичної творчості// Твори. https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=624</p>

3	<p>Тема 3. Креативна особистість. Мислення і творчість. Емоції та творчість. (семінар 3)</p> <p style="text-align: center;">ПЛАН</p> <p>1.Креативна особистість: психологічний портрет. 2.Мислення і творчість. 3.Емоції і творчість.</p>	<p>Презентація творчої роботи:</p> <p>«Психологічний аналіз чинників реалізації творчого потенціалу особистості»(власний вибір)</p>	<p>1.Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2.Проаналізувати й описати власні творчі стани і супутні їм емоції. Проаналізувати стан творчої продуктивності і проблематики як у форматі власних негативних емоційних станів, так і позитивно забарвлених.</p> <p>3.Вибрати креативну персоналію (мистецтво, наука) і описати психологічний портрет креативної особистості</p>
4	<p>ТЕМА 4. Мотивація творчості. Креативне середовище (семінар 4)</p> <p style="text-align: center;">ПЛАН</p> <p>1.Мотиви творчої діяльності особистості. 2. Творчість у лоні крос-культурних процесів. 3.Стереотипи та творчість.</p>	<p>Презентація творчої роботи:</p> <p>«Психологічний аналіз чинників реалізації творчого потенціалу особистості»(власний вибір)</p>	<p>1.Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2.Зробити (письмово) співвідношення внутрішніх та зовнішніх мотивів для творчого процесу.</p> <p>3.Описати умови, які сприяють креативному процесу особистості.</p>

	<p>ТЕМА 5. Здібності особистості. Основні підходи до проблеми творчих здібностей особистості (семінар 5)</p> <p>ПЛАН</p> <p>1.Основні підходи до проблеми здібностей.</p> <p>2.Задатки-здібності. Схильності.</p> <p>2.Структура і природа творчих здібностей</p>	<p>Презентація творчої роботи:</p> <p>«Психологічний аналіз чинників реалізації творчого потенціалу особистості»(власний вибір)</p>	<p>1.Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2.Підготовка рефератів: «Психологія творчих здібностей»; «Здібності та інтелект».</p> <p>3.Побудувати та описати структуру здібностей.</p>
--	---	--	---

<p>5</p>	<p>ТЕМА 6: Психологія обдарованості. Талант. Геніальність. (семінар 6)</p> <p>ПЛАН 1.Обдарованість.Види обдарованості. 2.Талант. Геніальність.</p>	<p>Презентація творчої роботи:</p> <p>«Психологічний аналіз чинників реалізації творчого потенціалу особистості»(власний вибір)</p>	<p>1.Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2.Проаналізувати й описати різницю між дифініціями: обдарованість- талант-геніальність</p>
<p>6</p>	<p>ТЕМА 7: Вікові особливості розвитку творчих здібностей особистості. (семінар №7)</p> <p>ПЛАН 1.Психологічні особливості творчої діяльності дитини. 2.Розвиток творчих здібностей особистості у молодшому шкільному віці 3.Творчі здібності у підлітковому віці. 4.Творчість у юнацькому віці.</p>	<p>Презентація творчої роботи:</p> <p>«Психологічний аналіз чинників реалізації творчого потенціалу особистості»(власний вибір)</p>	<p>1.Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2..Виписати основні особливості прояву творчості в різних вікових групах</p> <p>3.Зробити письмовий аналіз особливостей творчої діяльності особистості в пізній дорослості.</p>

	<p>5.Творчість у вік молодості.</p> <p>6.Творчість зрілої людини.</p>		
--	---	--	--

<p>7</p>	<p>ТЕМИ 8-9: Методи активізації творчого мислення особистості (семінар №8)</p> <p>П Л А Н</p> <p>1.Методи активізації творчого мислення</p> <p>2.Логічні методи.</p> <p>3.Евристичні методи.</p>	<p>Презентація творчої роботи:</p> <p>«Психологічний аналіз чинників реалізації творчого потенціалу особистості»(власний вибір)</p> <p>Презентація в групі евристичних методів(групова робота).</p>	<p>1.Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2.Опрацювати і виписати основні методи активізації творчого мислення особистості</p> <p>3.Реферат «Методика творчого тренінгу КАРУС»</p>
<p>8</p>	<p>(семінар №9)</p> <p>П Л А Н</p> <p>1.Види творчої діяльності людини.</p> <p>2.Мистецтво як терапія.</p> <p>3.Креативність у роботі психолога.</p> <p>4.Механізм розвитку креативності особистості.</p>	<p>Презентація творчої роботи:</p> <p>«Психологічний аналіз чинників реалізації творчого потенціалу особистості»(власний вибір)</p> <p>Презентація в групі евристичних методів(групова робота).</p>	<p>1.Підготуватись до семінарського заняття, опрацювати літературу.</p> <p>2.Скласти психологічний портрет креативного психолога</p>

			<p>3. Навести приклади (письмово) застосування креативного мислення у різних видах діяльності.</p>
--	--	--	--

4. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Психотехнології розвитку креативності» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принципи поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування, залік
- методи письмового контролю: модульне письмове тестування; реферат; термінологічний словник
- методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Критерії оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень студентів за усіма видами навчальних робіт проводиться за *поточним* та *підсумковим* контролюями. Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в усній та письмовій формі (тестування, контрольна робота, самостійна робота).

Контроль самостійної роботи проводиться шляхом перевірки виконаних завдань. Усі контрольні заходи включено до 100-бальної шкали оцінювання.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- своєчасне і у повному обсязі виконання всіх навчальних завдань, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння самостійно аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку та розвитку;
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, включаючи: оцінку роботи студента на лекціях, відповіді на семінарських заняттях, виконання завдань самостійної роботи, виконання тестових завдань, підсумкового тестування.

Робота на лекціях.

Під час лекції студент не тільки слухає і фіксує лекційний матеріал, а ще й активно співпрацює з викладачем. Важливо є не тільки активне слухання, сприймання й робота над конспектом лекції, але й зворотний зв'язок. Мовиться про активність студентів на лекції (запитань викладачу, дискусії тощо).

Усна відповідь на семінарському занятті.

Відповідь передбачає чіткий, аргументований, розгорнутий виклад студентом одного з питань плану семінарського заняття, винесеного до обговорення. При цьому недопустиме дослівне

зачитування матеріалу та використання ксерокопій. Студент повинен бути готовий відповісти на будь-які запитання кожного семінарського заняття. Поточне усне опитування проводиться на кожному семінарському занятті. Критерії усного опитування на семінарських заняттях (у 5-ти бальній системі):

Оцінка «**відмінно**» ставиться за наявність у студента вичерпних і правильних знань щодо головних проблем курсу, розгляду яких були присвячені лекційні та семінарські заняття. При цьому знання повинні бути осмисленими, що проявляється у повноті та адекватності їх пояснення. Вміння підходити до рішення завдання не тільки у форматі репродукції, але й творчого мислення.

Оцінка «**добре**» ставиться за наявність у студента знань щодо більшості тем з навчальної дисципліни, які передбачені навчальною програмою. При цьому знання характеризуються адекватністю, але є частково усвідомленими (студент по формі відповідає правильно, а пояснити смисл може не завжди).

Оцінка «**задовільно**» ставиться за наявність у студента фрагментарних знань з курсу, які при цьому не завжди точно ним розуміються і недостатньо повно вербалізуються.

Оцінка «**незадовільно**» ставиться за відсутність у студента знань щодо головних проблем курсу, або ж за наявність часткових знань, які він неправильно розуміє і неправильно трактує.

Творчі завдання охоплюють 6 завдань творчого характеру, де оцінюється новизна, оригінальність, нестандартний підхід. Робота оцінюється в 10 балів.

Творча робота – презентація творчого потенціалу видатної людини (вибраної студентом) за винятком шкільної програми. Згідно структури виконання роботи оцінюється повнота викладу, структурованість, пошукова активність в аналізі детермінант творчого потенціалу, а також самостійність, власна позиція, практичне значення для автора роботи. Робота оцінюється в 20 балів. 10 балів охоплюють дотримання структури, повноту викладу. Наступні 10 балів – самостійність, власні інтенції, власні роздуми.

Творча робота

«Психологічний аналіз чинників реалізації творчого потенціалу особистості»

Для творчої роботи необхідно обрати персоналію (видатну особистість у будь-якій галузі знань, наук, мистецтва, на кшталт: видатний вчений, митець, поет, художник...) і дослідити (ретроспективно) його життєвий та творчий шлях.

Відтак, дотримуючись структури роботи (подається нижче), доказово підтвердити на матеріалах прикладів з життя людини Ваші припущення.

Мета роботи: дослідити психологічні детермінанти успішності особистості в реалізації її творчого потенціалу.

На реалізацію творчого процесу впливають:

1. Генетика (Виявити генетичне коріння: предки, їх вид діяльності (в міру можливостей), їх життєве кредо.

2.Раннє дитинство. Родинне оточення.(Наявність повної(неповної сім'ї, сирітства...), наявність сестер і братів. Їх цінності та вплив на виховання особи.

3.Навчання.Роль учителя, наставника. Хто з учителів виявив раннє обдарування і сприяв розвитку особистості

4.Особисте і його вплив на творчий процес автора.

5.Соціальне оточення. Вплив культури. Можливість самореалізації. Творчість завдяки...,чи творчість всупереч..

6.Психологічні особливості особистості. Симптомокомплекс рис, що сприяв успішності особистості, можливості реалізувати себе у соціумі.

7.Цінність творчого продукту для сучасників. Чим він актуальний сьогодні. Як пішов розвиток науки, техніки, мистецтва з урахуванням цих здобутків Творця.

8. Чому Ви обрали цю персоналію? Чим ця особистість привернула Вашу увагу?

Які проєкції у Вас викликають продукти творчості автора?

9.Список літератури.

Методи дослідження: автобіографія, біографічні дані про автора, епістолярна спадщина(щоденники),спогади сучасників, інтерв'ю з автором, аналіз продуктів творчості.

Ресурс для написання творчої роботи

Мішиха Л.П.Творчий потенціал особистості у період пізньої дорослості.<http://194.44.152.155/elib/local/3832.pdf>

Сторінки 224-271. Є психобіографії Є.Патона,М.Амосова, Н.Ужвій, О.Гончара.

Самостійна робота.

Самостійна робота студентів максимально оцінюється залежно від виду роботи: за виконання індивідуальних завдань (5 балів); реферат, конспект праць - 5 балів

Сукупна кількість балів за самостійну роботу – 10 балів.

Вимоги до оцінювання самостійної роботи студентів.

Індивідуальні завдання, що оцінюються у 5 балів:

5 балів виставляється у тих випадках, якщо завдання здані вчасно і в повному обсязі з дотриманням правил академічної доброчесності.

4 бали виставляється тоді, коли здані завдання вчасно, але не в повному обсязі (відсутнє 1 завдання).

3 бали виставляється тоді, коли здані завдання вчасно, але не в повному обсязі (відсутні 2 завдання)

2 бали виставляється тоді, коли здані завдання вчасно, але не в повному обсязі (відсутні 3 завдання)

1 бал виставляється, якщо завдання не здано у повному обсязі або невчасно. 0 балів виставляється, якщо завдання не здано.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на лекціях, семінарських, виконання самостійної роботи, індивідуальної роботи. Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.

Підсумковий контроль (50 балів) здійснюється у формі тестових завдань. На залік виносяться питання програми навчальної дисципліни «Психотехнології розвитку креативності».

Форми оцінювання в університеті регламентуються згідно Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf)

Облік навчальної роботи студентів здійснюється згідно Положення про електронний журнал обліку навчальної роботи здобувачів освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (нова редакція) (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/elektronni-zyrnalu.pdf>)

У випадку неатестації здобувачів освіти з дисципліни «Психотехнології розвитку креативності» студенти мають право на повторне вивчення курсу, що регламентовано Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/povtorne-vuvchennia_nove.pdf).

Розподіл балів, що отримують студенти

Поточне опитування та самостійна робота														Залік	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14		
Семінарське заняття (усні відповіді)– 10 б. Презентація творчої роботи - 20 б. Творчі завдання - 10 б. Самостійна робота – 10 б. Залік - 50 балів														50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (пояснення)
90 – 100	A	відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
80 – 89	B	дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
70 – 79	C	добре (загалом правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
60 – 69	D	задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
50 – 59	E	достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
26 – 49	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)
0 – 25	F	неприйнятно (з обов'язковим повторним курсом)

Вимоги до письмової роботи	Перед написанням письмової роботи у форматі тестів студенти отримують завдання та посилання на навчально-методичну й наукову літературу для самостійної підготовки.
Семінарські заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих освітньою програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Пропущені заняття відпрацьовуються протягом місяця (усно або ж за допомогою тестів) після пропущеного заняття або протягом тижня КСР. Самостійна робота (конспект) повинні бути здані до завершення змістового модуля з теми. Мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового контролю – 25 балів.
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Студент набирає 50 балів за роботу впродовж семестру (мінімум – 25 балів) та 50 балів – за залік Форма здачі – онлайн у формі тестів.

5. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань внаслідок пропущених занять без поважних причин. Відпрацювати пропущені заняття студенти зможуть письмово (виконати тести, написати контрольну роботу, виконати творчу роботу та ін.) або усно протягом місяця після пропущеного заняття або протягом тижня КСР. У випадку невиконання студентами вищезначених вимог, запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недобросовісності (списування) студент буде недопущений до здачі підсумкового контролю. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, виконують всі завдання згідно вимог, проходять тестування за темами.

6. Ресурсне забезпечення

Гуманістичні орієнтири в методології психологічної науки: Монографія. За ред. Г.Балла. К.: Педагогічна думка, 2007. 98с.
Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень. За ред. Моляко В.О. Житомир: Рута, 2006. 320с.
Клименко В.В. Психологія творчості. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006.
Любарт Т., Муширу К., Торджман С. Психологія креативності М.: Когито-Центр, 2009.
Міщиха Л.П. Креативність через призму міжстатевих відмінностей. Режим доступу: Virtus, 2017
<http://virtus.conference-ukraine.com.ua/Journal16.pdf>
Міщиха Л.П. Психологія творчості. Навчальний посібник. Івано-Франківськ: Гостинець, 2007.
Міщиха Л.П. Творчий потенціал особистості у період пізньої дорослості. Монографія. Івано-Франківськ, 2014.
Міщиха Л.П. Креативні психотехнології як умова розвитку творчого мислення особистості студента. Теорія і практика сучасної психології. 2019. № 5. С.110-115.
Міщиха Л.П. Креативність як вагома характеристика інноваційної діяльності викладача вищої школи Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. К.: Видавництво «Фенікс», 2019. Т. XII. Психологія творчості. Випуск 26. С.194-202.
Міщиха Л. П. Творче мислення особистості: психологічний дискурс// Науковий вісник Херсонського державного університету. Херсон, 2018. Вип.3. С.79-84.
Міщиха Л.П. Творчий профіль особистості Psychological Prospects Journal Editor. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки.
Моляко В.О. Психологічна теорія творчості// Обдарована дитина. 2004. №6. С.2-9.
Рибалка В.В. Психологія розвитку творчо обдарованої особистості К.: Інформаційні системи, 2010.

Роменець В.А. Психологія творчості: Навч. посібник. К.: Либідь, 2001.

Фройд З. Поет і фантазування// <https://poezia.org/ua/publications/458>

Франко І. Із секретів поетичної творчості// Твори. <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=624>

Палій А. А. Диференціальна психологія. К.: Академвидав, 2010. 429 с.

Допоміжна література

Кучерявий І. Т. Творчість – основа розвитку потенційних джерел особистості. К.: Вища школа, 2000.

Mischiha L.P Psychological determinants of creative longevity of seniors Situation, education and activation of elderly people in Europe. Kielce, 2014. 267–273

Міщиha Л.П. Акумулятивно-інтегративна модель реалізації творчого потенціалу особистості у період пізньої дорослості. Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». Вип. 35. Т. I (13): Тематичний випуск «Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання». К.: Гнозис, 2015. С. 255-261.

Міщиha Л.П. Психологічні особливості творчої діяльності особистості у період пізньої дорослості. Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Психологія 2015. Вип. 21. С. 68-76

Міщиha Л.П. Досвід у дискусійному полі позиціонування категорії «творчий потенціал» Психологія особистості. Івано-Франківськ, 2015. №1(6). 62-71.

7. Контактна інформація

Кафедра	Загальної та клінічної психології факультету психології
Викладач	Доктор психологічних наук, професор Міщиha Лариса Петрівна
Контактна інформація викладача	larisa.michucha@pnu.edu.ua

Викладач Лариса МІЩИХА